Kirjallinen kysymys KK 326/2024 vp

Hanna Sarkkinen vas

Kirjallinen kysymys Länsi-Pohjan keskussairaalan toimintojen alasajosta

Eduskunnan puhemiehelle

Hallitus on linjannut merkittäviä heikennyksiä aluesairaaloiden toimintaan eri puolilla Suomea. Yksi alue, johon hallituksen keskittämispolitiikka vaikuttaa, on Meri-Lappi. Hallituksen linjaukset tarkoittaisivat voimaan astuessaan, että Länsi-Pohjan keskussairaalan toiminta Kemissä supistuisi merkittävästi ja Meri-Lapin alueen asukkaiden palveluiden saavutettavuus heikkenisi.

Hallituksen linjaukset merkitsisivät, että erikoissairaanhoidon yöaikainen päivystys käytännössä loppuisi Kemissä ja samalla myös edellytykset toteuttaa kirurgiaa supistuisivat lähes olemattomiin. Hallituksen 6.9. julkaisemat linjaukset eivät toisi tähän olennaista muutosta, sillä uusi käsite "rajattu erikoissairaanhoidon päivystys" ei käytännössä todennäköisesti mahdollista ylläpitää kunnolla päivystystä eikä pelkän päiväkirurgian varassa oleva toiminta ole riittävää. Hallituksen linjauksia voisikin kutsua silmänkääntötempuksi, sillä kerrotut muutokset aiempiin linjauksiin eivät muuta sitä tosiasiaa, että hallituksen linjaukset lamauttavat Länsi-Pohjan keskussairaalan toimintaa ja keskittävät palveluita kauemmas.

Länsi-Pohjan keskussairaalasta on noin 110 kilometrin matka Oulun yliopistolliseen sairaalaan ja noin 120 kilometriä Lapin keskussairaalaan Rovaniemelle. Kyse on siis pitkien etäisyyksien alueesta, ja Meri-Lapin alueen asukkaiden palveluiden saavutettavuus heikkenee merkittävästi, kun Länsi-Pohjan keskussairaalan toimintaa näivetetään ja toimintaa keskitetään.

Oulun yliopistollinen sairaala kärsii jo nyt merkittävistä ruuhkista, ja Länsi-Pohjan ja Oulaskankaan sairaaloiden toimintojen alasajo uhkaa ennestään pahentaa Oulun yliopistolliseen sairaalan ruuhkautumista ja sitä kautta heikentää ihmisten palveluiden saatavuutta myös Oulun alueella. Lapin keskussairaalaan jouduttaneen tekemään isoja lisäinvestointeja, jos Länsi-Pohjan toimintoja alasajetaan ja toimintaa keskitetään Rovaniemelle hallituksen tahtomalla tavalla. Kela-kyydit ja ambulanssiralli kasvavat, samoin kuljetuksiin liittyvät kulut.

Hallitus ei ole kyennyt uskottavasti osoittamaan, miten Länsi-Pohjan keskussairaalan toimintojen alasajo säästää kustannuksia. Päinvastoin, lisäinvestoinnit Rovaniemelle ja lisääntyvät potilaskuljetukset vievät rahaa. Ihmiset pitää joka tapauksessa hoitaa jossain. Kalliiksi voi tulla sekin, että olemassa oleva sopimus Lapin hyvinvointialueen ja Länsi-Pohjan keskussairaalan palveluita tuottavan Mehiläisen kanssa joudutaan avaamaan ja uudestaan neuvottelemaan. Lisäksi aiemmista erikoissairaanhoidon keskittämisistä on huomattu se, etteivät ne usein tuota odotettuja kustannussäästöjä.

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 326/2024 vp

Huolena on, että Länsi-Pohjan keskussairaalan toimintojen alasajo heikentää Meri-Lapin alueen elinvoimaa laajemminkin. Erityisenä huolena on, miten käy Kemissä järjestettävälle sote-alan koulutukselle ja sen edellytyksille. Lapin ammattikorkeakoulussa ja koulutuskuntayhtymä Lappiassa on merkittävä määrä sosiaali- ja terveydenhoitoalan koulutuspaikkoja, joiden edellytyksenä ovat riittävät ja laadukkaat harjoittelumahdollisuudet, joiden perustana on monipuolinen ympärivuorokautinen päivystys. Esitys vaikuttaa suoraan merkittävällä tavalla heikentäen Lapin ammattikorkeakoulun ja koulutuskuntayhtymä Lappian terveydenhoitoalan koulutusten edellytyksiä ja siten vain pahentaa osaaja- ja henkilöstöpulaa.

Keskussairaalatasoisen hoidon ja päivystyksen lakkauttaminen Länsi-Pohjan keskussairaalassa voi johtaa siihen, että koulutuksen vetovoima heikkenee alueen harjoittelupaikkojen vähentymisen myötä ja koulutuksen järjestämisen edellytykset heikkenevät. Pahimmillaan se voi johtaa sote-koulutuksen alasajoon alueelta pysyvästi. Tällä olisi merkittävät kielteiset aluetaloudelliset vaikutukset. Lääkärikoulutuksen harjoittelupaikkojen väheneminen erikoissairaanhoidossa heikentää huomattavasti erikoislääkäreiden ja yleislääkäreiden saatavuutta Lapin hyvinvointialueella. Työn sisällön muutokset vaikuttavat negatiivisesti myös erikoistuneiden ammattilaisten saatavuuteen.

Lapin hyvinvointialueen tulisi saada itse päättää alueen sairaaloiden välisestä työnjaosta. Hallituksen sairaalaverkon mikromanageeraus tuskin säästää rahaa, mutta se heikentää Meri-Lapin asukkaiden palveluita ja aiheuttaa ongelmia palveluiden tarkoituksenmukaisessa järjestämisessä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miksi hallitus heikentää Meri-Lapin asukkaiden sairaanhoitopalveluiden saatavuutta ja alueen elinvoimaa ajamalla alas Länsi-Pohjan keskussairaalan toimintoja,

miksi hallitus ei jätä sairaaloiden välisestä työnjaosta sopimista Lapin hyvinvointialueen itsensä päätettäväksi ja

miten hallitus perustelee Länsi-Pohjan keskussairaalan toimintojen alasajon säästävän rahaa, kun ihmiset on joka tapauksessa hoidettava ja keskittäminen lisää kuljetuskustannuksia ja investointitarpeita Lapin keskussairaalassa?

Helsingissä 19.9.2024

Hanna Sarkkinen vas